

עתון החטיבה
גבעת חיים

על דפינו

שנה עשירית

103/12 עתון החטיבה
14.7.59 מחזור ל' 150

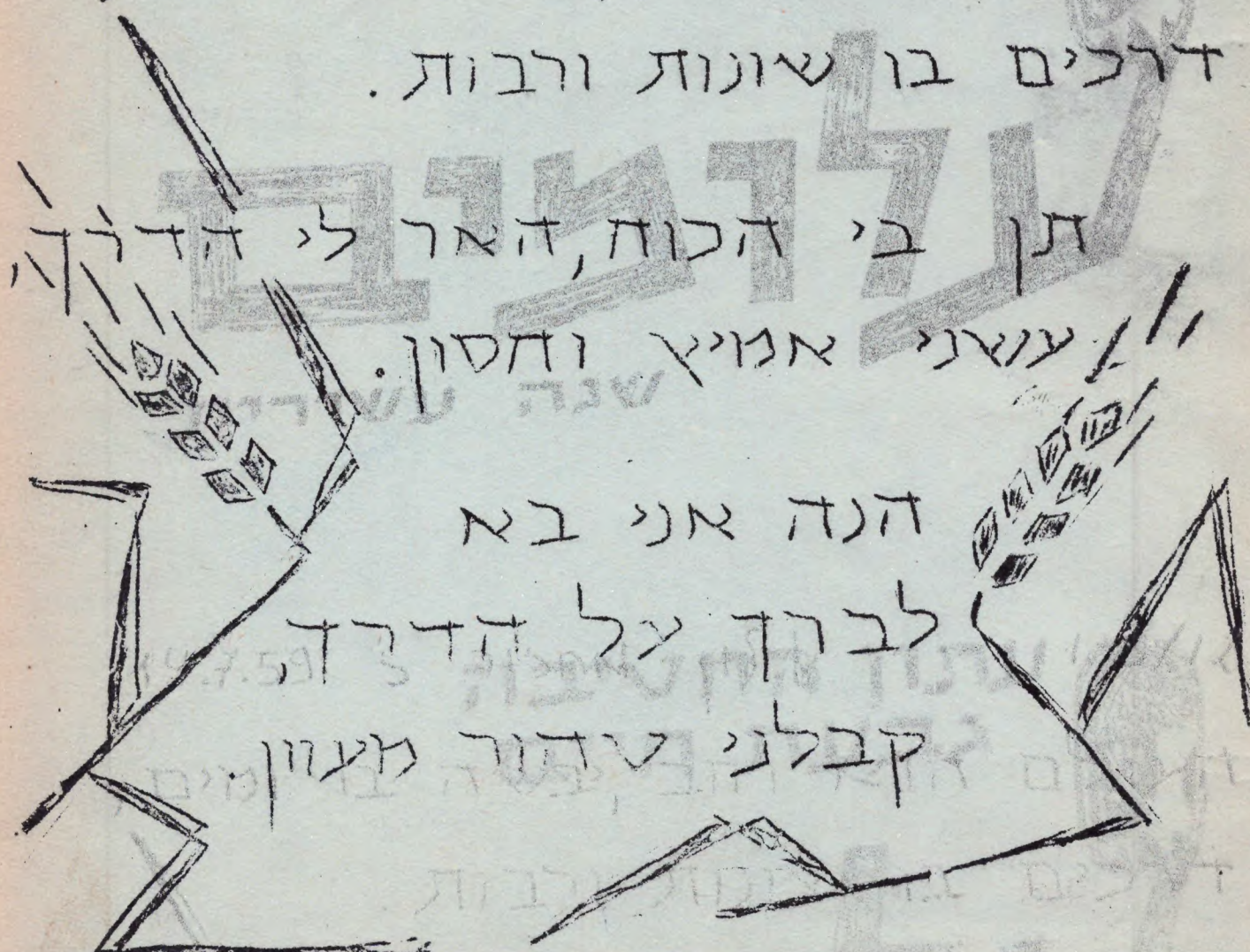
העולם הוא רחב, יבשה בו ומים,
דרכים בו שונות ורבות.

תן בי הכוח, האר לך הדדך,
עשני אמיץ וחסון.

הנה אני בא

לברך על הדדך

קבלני עתה מעון

הנה נסתימה תקופה. שלב ראשון בחיים. יצאנו מה"חממה" בלינו את שנות הילדות, ופנינו לקראת הבגרות. בשעה זו עולים וצפים הזכרונות. עוד מהדהדת באזני צעקת הכיפק הי' שבישרה את סיום הלימודים. ולאחריה חריקת המגירות. היד המלטפת בפעם האחרונה את ספרי הלמוד. ספרים שבילינו אתם ימים ולילות. הצצה אחרונה על הכתה הריקה השולחנות המיוחמים. איני יודע משום מה תמונה זו נשארה חקוקה היטב בזכרוני. כל פינה, כל מסמר בכתה מוכר. כל אחד מספר סיפורו על אותן חוויות מימי ההשתובבות, ימי מתח וצחוק ימי רוגז ונועם. וזע משהו פנימה משהו שהיה כמוס עד עתה-הפחד. הפחד לבאות. הנך עומד עתה על סף חיים חדשים. לא מוכרים לך. לרגע אתה רוצה להסוג ולחזור שוב לתקופת הילדות ולרווח שוב מאותן שעות של צחוק ועליזות. אותן שעות אפורות שבעבר לא טרחת למצוא את היפה הנעים והמיוחד שבהן. אתה חושב על הימים וחלפו כך על פניך. ורק עכשיו אתה מגלה-שבגרת. נסתימה תקופת הילדות כי אתה אינך אותו ילד קטן פרחח ומשתולל. אתה נמצא על סף תקופה חדשה, שאינך יודע מה טומנת בחובה, איזה נסיונות ומכשולים ייס עומדים בפניך. ולפתע חוקף אותך נחשול של התלהבות, רעיון צץ במוחך על עתידך. אך שוב גואה גל חדש של זכרונות ושוב אתה מוסל לתוך עולם מלא הזיות-הרהורים על פרשת דרכים...

...חוברת זו באה לומר מעט דברי סכום שנאספו מפי החברה: על העבודה, חברה, ולמודים. כן מעט מזעיר חוויות, ורשמים מימי הילדות. והדים למה שמתרחש בחוכנו עתה. חוברת זו אינה מתימרת לבטא את כל רחשנו שכן לא כל אנושי עט, ולא על כולם נחה רוח ה"מוזה". על כן קבלו נא דפים אלה כטוב בעיניכם. הן לחיוב והן לשלילה כפי שהנפ לפניכם.

עם אלו מאקדכיים

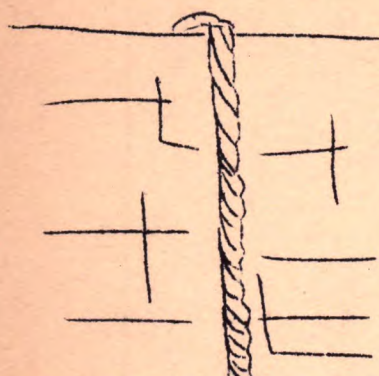
לכנה י"ב ברכותי החמות, להצטרפותכם כחברים למסק. שתהיו חברים טובים במסק שתעבדו יפה, שתבואו הביחה לחופשות מה-צבא, שתהיו טובים בצבא שלא תקבלו ענשים ותחזרו במהרה מהצבא. דורון. מ כחה ד'

אני מברך את כחה י"ב שתהיו חברים טובים בעבודה ואני מקווה שתהיו חיילים אמיצים בצבא. דוד. (כחה ב')

לכחה י"ב המסימת. אני מברכת אותכם שתהיו חברים טובים במסק ושתעבדו יפה

וקצת על

כשאדם גומר את בית ספר ועומד על סף החברות
 עליו לסכם את דרכו עד הגיעו לחברות. ובסיכום
 ישנם ליקויים ודבריה טובים. במאמר זה אני רוצה
 לעמוד על הליקויים בלבד למען למנוע אותם מאלה
 שיבואו אחרינו.

א. החינוך בגיל הצעיר: חסר אצלנו בגילה הצעיר
 בשנים הראשונות של בית הספר חינוך והרגשת בט-
 חון. אנו פוגשים בחופעה מענינת בסוף י"ב שמספר

חברים מצומצם מדבר ומגדיר את רצונו באסיפות שונות. היתר שותקים ומקבלים את הנאמר.
 אנו פוגשים זאת בכיתה י"ב והגרוע מזה שאנו פוגשים זאת כבר בכיתה ז' או יוחר
 מקדם. כך נהפכים חלק לדברנים והיתר לשחקנים. האם לשחקנים אין מה לומר? החסרה
 להם דעה? לא! חסר להם הכיוון, אך להגיד את מה שהם רוצים לאמור וחסר להם בטחון
 עצמי. דעה יש להם, זק שומעים בחדרים אך הם מפחדים להשמיע את דעתם פן היא לא
 תקבל ו"יטרפו" אותם. אין לדעתי חובת דיבור אך כשיש מה להגיד חייבים להגיד.
 לפעמים יותר נוה להם, לשופטים, ובעיקר כשצריך לדון משהו. הם לא אמרו דבר והם
 לא מגיעים אתו לריב. חוסר הבטחון נובע מתוך החינוך שאומר: "קבל תמיד את מרות
 הכלל". הגישה צריכה להיות: הלחם על דעתך ככל האפשר. אל תכנע עד להחלטה. וכשיח-
 ליטו קבל את המרות. ב. פה היא דעתנו על ההבדל בין המורה בעיר ובקיבוץ. בצדק
 אנו טוענים שהמורה בקיבוץ הוא קודם מחנך ואחר כך מלמד, הוא חבר משק שמחנך להמשך
 ולעתיד משותף במשק. יחד נחליט באסיפה על גורלנו ועל גורל המשק בעתיד הקרוב.
 בקיבוץ ישנו שלתוף פעולה בין המורה לתלמידים כי המטרה היא אחת (בהקננת ידיעות
 ובקבלת ערכים). כך אין המורה בקיבוץ גומר את תפקידו עם גמר הלימודים. ישנן עוד
 בעיות של חברה. כל זה יפה אך נבחן את המציאות. המורים בכיתות ההמשך משתתפים
 ועוזרים במידה מסוימת ובכיתות הבינוניות עוד פחות, אך כל זה איננו מספיק. צריך
 אחד מחבר המורים (או מחוג הנוער) שחלק מתפקידו תהיה החטיבה במקום. צריך הרבה
 להקדיש לשכבה הבינונית ופחות לבוגרת, אך גם לה (פחות מעשית ויותר רעיונית).

אין בן י"ב יכול לנהל את השכבה הבינונית כשיש עליו בשנת הלימודים האחרונה
 משימות והוא גם פעיל בחברתו. במידה ויהיה אדם אחראי לשכבה הבינונית שאין עליו
 כל הבעיות האלו תהיה שכבה זו ותא החטיבה כולו על רמה גבוהה יותר.

יש להוסיף חוגים (טופוגרפיה, כוכבים, ריקודים,
 עמלנות, פוליטיקה ועוד) לעזור לוודות לדאוג
 למילוי הערבים הפנויים שלא מן המניין. עליו
 להדריך את כיתות ההמשך. להפוך את החטיבה לגו-
 רם משקי. תפקידו רב והוא ימצא מה לעשות נוסף
 לאמור כהן.

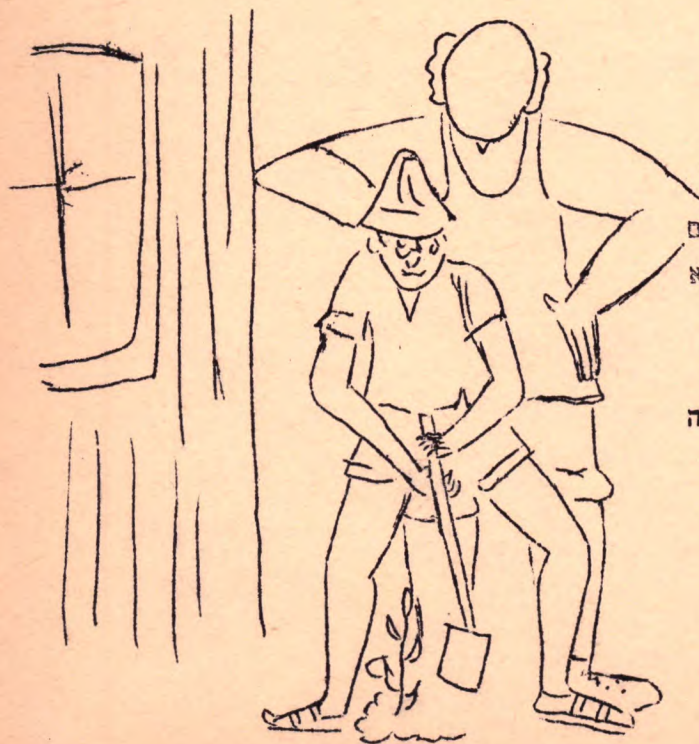
ג. החטיבה והתנועה: בני שכבת הנוערים בדרך כלל
 בחורים טובים בחטיבה אך זרים לתנועתם. הם - רובם
 אינם רוצים את עצמם שייכים לנוער העובד. גם שעם
 הפרוגרמה של הנוער העובד הם מזדהים. זאת חופעה
 ולכן יש לדון ולראות את סיבותיה. אני רואה כמה
 סיבות: 1) הנוער בקיבוץ נפגש עם הנוער העובד

כשמדברים עם החניכים על הצורך של התארגנות הנוער וסיבות הקמת הנוער העובד לכל מכלול בעיותיהם אין החניך חופס את זה בשיטה בוגרת בקורחית. אינו רואה את הצורך במלחמת מעמדות ובהקניית מקצוע וחינוך מינימלי. הוא חופס את העניין בצורה תמימה על יסוד של רחמנות. כך הנער מגיל צעיר מרחם על הנוער העובד ורואה אותו כמסכן. כידוע הרחמנות מביאה בסופו של דבר ללעג ולצחוק וזה בדיוק מה שיש בחברה. (2) סיבה שניה: הבן בקיבוץ נפגש באופן ישיר עם הנוער העובד במפעל הראשונה באמצעות המחנה בקיץ של סוף כיתה ז'. לצערי הרב אין מחנות אלו עומדים על רמה גבוהה אירגונית ומעשית (מבחינת התוכן) וההוכחה שכיתה ח' אינה רוצה לצאת. הבן פוגש את הנער מהעיר או משכונות עוני ורואה את התנהגותו המשוונה (לגביו) וגישתו היותר פרימיטיבית-אובייקטיבית לעניינים שבמחנה. הוא מתחיל לזלזל בו, כך נוצר אצל הבן והבת בקיבוץ יחס של עליונות לגבי הנוער העובד. (3) סיבה שלישית שאני רואה אותה היא חוסר ההגשמה. רבים אינם מגיעים להגשמה או שמגיעים ועוזבים, בנוער העובד אין אמננס חובת ההגשמה בהתחשב בצרכים בבית, אך ביתר התנועות יש וגם שם לא רבים מגשימים. חוסר הגשמה מביא את הנער הבוגר לחשוב: האם כדאי המאמץ, האם יש לו תכלית. חינוך לאזרחות טובה במדינה, אך רק בשביל זה?

ד. היחס לעבודה: לפני שנבחון את היחס לעבודה בשכבות השונות נראה מה מטרת עבודת הילדים וערכה ואיך זה מתבצע הלכה למעשה. (1) שילוב עבודה רוחנית ופיזית. (2) ללמוד לעבוד ויציאת יחס לעבודה. (3) ללמוד מקצוע. (4) עזרה בקיום (עזרה ממשית בביצוע עבודות במשק הגדול). העורך של כל דבר מאלה הוא מובן. המטרה הראשונה מתבצעת כבר מזמן. המטרה השניה בשכבת הנועורים כמעט מתבצעת ובשכבה הבינונית פחות. המשימה הרביעית מתבצעת וזה כל אחד מרגיש על גופו. אך במשימה השלישית אינה מתבצעת ולדעתי אין היא חייבת להתבצע במלואה. לימוד מקצוע זה מדע וביה הספר נוחן רק את הכלים לזה. אך צריכים לדעת שלא עשינו הכל למען שהבן והבת ילמדו את המכסימום.

לדעתי בשכבת הנועורים החברה צריכים להשתתף בשיחות הענף מנהל הענף צריך לראות את הבן והבת הקבועים לא רק בחוספת כוח עבודה אלא כנושאי המפעל בעתיד. פירושו של הדבר שמדי פעם יעבור אתם בשטח ויסביר. יש לזה ספרות מקצועית ואולי גם להקים חוגים חקלאיים גם אם הבן לא יעבוד באותו הענף לאחר הצבא, הלימוד אף פעם לא יזיק. שנית הוא מפתח יחס לעבודה-זה חשוב מבחינה חינוכית. הוא מרגיש יותר טוב. בענף. כשלומדים על ענף אחד

זה לא משנה אם עבדו במקרה בענף אחר, היוח ויש הרבה דברים משותפים לענפים בחקלאות.

החברה בענפים הקבועים עובדים בדרך כלל טוב אך צריך לחנכם שידעו באם הם עובדים בענף אחר עליהם לגשת באותו יחס ולהוציא את אותו ההספק כשילו היו עובדים בענף שלהם. ראינו כבר מקרים של לא אכפתיות. בשכבה הבינונית יש פחות יחס לעבודה וזה בגלל שהם עובדים שעתיים ביום. אין הם מספיקים הרבה ולצערי אין הם רואים את התועלת הרבה שהם מוסיפים למשק. הם רואים שהם עובדים בעבודות עונתיות חדגוניות. לו היו עובדים בעבודה עונתית, אך לא מסודרים בגן ירק ובענף

אחר (במידת האפשר) אלא במסקם הם אז היחס היה משתנה. אני רואה לנכון שלו היו נותנים להם או לכל תא החטיבה משימה כגון - תפוחי אדמה, בוטנים ועוד (בעזרת בעל מקצוע) והם היו רואים את עצמם אחראים להצלחת הענין זה היה ענינם הם והיו עובדים באסיף גיור וצון וביחס אחר. לדוגמה - חלקה של כיחה ז' ששם הילדים עבדו ברצון. הם עיטבו שהשטח יהיה נקי ולא על מנת לגמור את זמן העבודה. לו היו נותנים לאוחס החברה לעשב בגן-הירוק לא היו הולכים ברצון. דוגמה שניה - חלקת המלפפונים של כיחה י"ב בקיצור על החברה כגוף לדאוג לאירגון העבודה, קביעות בענפים של זמן מסויים תוך מעט בענפי המשק השונים להכרת המשק שלנו, יצירת רגש של אחריות ועוד. ישנם עוד ליקויים שדי דיברו עליהם ועת לעשות. (1) קומונה בכסף ובאופנים ועוד. (2) מועצת מדריכים מסודרת (השנה התחילה). (3) לימודים מתוך רצון והכרה ולא לימוד בשביל המורה. וישנם עוד אך יגשו לפתרון בעיות אלו בשנה הבאה אני רואה התקדמות גבוהה לחא החטיבה? בבעיות שנגעתי בחלקן נתתי פתרון ובחלקן לא. השארתי זאת למחנכים ולאנשים העוסקים בזה. בטוחני שיימצא הפתרון.

שיחת חברה: יש לסכם בסיפוק שהשנה עלתה רמתה של שיחת החברה ותוכנה. אך במעט מאד בצורתה. מבחינת תוכנה התחילו לברר ענינים עקרוניים ולא רק בעיות אירגוניות, אך הצורה שבה השיחה מתנהלת, הנה קשה מנשוא. כונתי לרעש שיטנו בשיחה. במרבית השעה הראשונה ישנה שתיקה וסדר בשיחה, אך אם היא מתארכת יותר החברה כבר מתפרקים. לא נותנים לחבר להתבטא וישנו כל הזמן זמזום. הזמזום עובר לצעקות של קבוצות קבוצות, כל אחת בפנינתה והיושב ראש אינו יודע מה לעשות. לדעתי הרעש הוא לא רק בגלל עיפות וחיי מחה (זה ישנו גם בשיחות מוקדמות כשאין מחה חברתי ולימודי). זה בעיקר בגלל חוסר יחס תרבותי. אי יכולת לשמוע בשקט ועד הסוף את מה שחברך אומר וגם אם החשובה מגרה זה מראה על חוסר תרבות וחוסר יחסים תרבותיים. אנושלים פשוט להקשיב ולציית ולא יותר.

צבי מנבר

- תוצאות לימוד נהיגת הטרקטור בין הבנים היו: קימוט צינורות ושכירת שטוצרים (מבוצע ע"י צבי). "גי הוץ" פולקה (ע"י פטר). עד היום לא נותנים לשניהם להתקרב לגרז' ול...מח סן. גיורא נוהג לחדש את צורות העצים במטע ע"י קיצוץ ענפים וכדומה. הוא הגיע ממש לדרגה של רב-אמן במו דרניז-צית של צורות העצים.

- צבי וגיורא חילבים לאריאלה "הצצה", כי אחרי שהתחלנו להתבליש היא נכנסה למקלחת כשהם התרחצו.

- בכיתה י' הודיע עמוס בהחלטיות, שעד סוף י"ב לא תהיה לו חברה "מה אני אבזבז על כך מזמני?"

מה היה קשורת כחול למצות

* 9 בספטמבר - נסתיימו ימי"החופש הגדול האחרון שלנו. ופנינו מועדות טוב לספסל הלימודים.

* 20 באוקטובר - נכסל הנסיון הראשון שלנו בגידול מלפפונים. זה הכל באטמת הקור שהוריד רעיון נטגב שאולם.

* חנוכה - נערך כנס כחות י"ב בגבעת-ברנר שבכותרתו: "בנים להתישבות" (גם בנוח).

* 15 לפברואר - נערך המבצע הגדול שלנו והוא הסמינר הרעיוני בהסתתפות שפיים וגבעת-השלוחה. אין מה להוסיף שהצלחה היתה למעלה מהמיוער.

* 29 בפברואר - החקיים ה"טינל לאילת" שארך 12 יום. טיילנו נסענו ו... החקטבנו (מלטון קרטיב).

* 15 למרץ - כאימון דציני לקראת התחלת העבודה במסק ולהימום השריקים המנוונים יצאנו להציל עוד מסק והפעם "נוה-אור" (שלפניה עזרנו "לביח גובריץ") ולפני זה נטארנו בבית להציל את המסק (במקום עזרה).

* 13 באפריל - סיימנו את הלימודים באופן רשמי עם גם לפני זה כבר ירד המתח מפאת חוסר מורים.

* 15 באפריל - זריעה מלפפונים (לאחר שעיטנו "כנסת 6") בפעם השניה. והפעם-בהצלחה.

* 21 באפריל - נערך טיולנו לכרמל כאות וכסימן לגמר 12 שנות לימוד. הבנים רצו קדימה והבנות - אספו פרחים והתלהבו.

* 29 במאי - אסיף המלפפונים הראשון שהוכתר בהצלחה (אחסן זוכרים ודאי את המלפפונים הטעימים בחדר האוכל).

* 26 ביוני-טיול עם "אוטו צמוד" לגליל שבממוצע נסענו כל יום 300 ק"מ.

* 14 ביולי - קבלתנו "הרשמית" לחברות באסיפה חגיגית (החוצאות עדיין לא ידועות)

* 17 ביולי - "הג כניסתנו לחברות" נהיה ונראה, כיצד יהיה.

* 15 ביולי - פתיחת החערוכה.

* 23 ביולי - כנס אחרון ארצי של כחות י"ב לפני ההליכה לצבא.

* 10 באוגוסט - הבנים לצבא.

* 30 באוגוסט - הבנות לצבא.

סיבה בגן הבית למה היתה? גמרנו את אסיפת תפוחי-האדמה, בחלקה שעבדנו בה שבועיים. וס ראשון עשינו מסיבה כי גמרנו את אסיף תפוחי-האדמה. כל כחה עשתה מדורה קטנה, חוק היה המראה יפה מאד. כחה י' שרה ראשונה ואנחנו אחרונים. אנו לא רוצים להעליב חכם כולם שרו יפה וכחה ח' שרה יפה מאד. בית הספר מודה לעובדי גן-הירק וגם הם ידים לנו כי עבדנו יפה מאד ככל הכחות. קבוצת רימון כחה ג' (עלומים. 2)

י גיורא הפסיק להיות החבר של עדה - השתתף פעם

הפכנו למבוגרים

עומדים אנו היום בפני סוף של התחלה כשדרך ארוכה עדיין לפנינו ומבטנו פונה אל העתיד. רגע זה בחיינו מלווה בשלל לבטים ומחשבות והרגשות לא כל כך נוחות. ישנם משרים הפוקדים אותנו לפתע ומכריחים ואתנו להאבק ולהתחשל. אחד המשרים בחיי בן הציבור הוא משר סיום הלימודים. לכאורה זה נראה משונה כי לרגע זה יש המחכים כשנתיים ושלוש שנים ומאשר מגיע הרגע הנכסף מתהווה חלל משונה בפנים. ולא חלל של ריקנות אלא חלל של עירוב רגשות. הפכנו למבוגרים. אנו נושאים בעול שהוטל עלינו. באה הרגשת אחריות במקום העבודה, השתלבות בחיי הענף, ולבטיו, השתלבות בחיי המשק הגדול. חברת הילדים מהווה רק חלק קטן מעניינינו. הפעולות החברתיות בחטיבה נמחקו מהפרק ולא משום הרגשה של גדלות אלא שאת מקום החטיבה ממלאה העבודה, חיי המשק הגדול ובעיות חג המחזור.

ארבעת החודשים האלה שלפני הצבא הנם הצמד הראשון של הבן הבוגר בחיי המשק ובחיי עצמו, כאן הוא מכוון את זימו כפי שכל חבר מבוגר הוא עובד היום ובערב.

הוא עוסק בדברים אשר מעניינים אותו. אין הוא כבול לתכניות החטיבה (המסגרת הנ"ל היא לכשעצמה חשובה וחיונית). יש בינינו כאלה שאינם יודעים עדיין לנצל את שעות הפנאי שלהם לדבר מועיל ועל כך הפך יו-מס למשעמם. הצדנא שהפסקת הלימודים היא סיוף לימודים במלל. דעה זו מטעית מיסודה כי הרבה יש ללמוד בחיים ואף יצא עוד לשבת על ספסל לימודים וללמוד בין לימוד עצמי ובין בקורסים שונים והשתל-מויות מתוך ענף זה או אחר. הרגשת "הפחד" בסיום הלימודים הוא הפחד בפני הלא ידוע שיבוא... בצבא?

בסקירה על החינוך הגופני בקיבוצנו נראה כי בזמן האחרון מתחיל להתקורר מתדמתו שהחלה לאחר הפילוג. עם הפילוג נשאר משק-נו בלי מורה לחינוך גופני, ורמת השיעורים ירדה מאד. בזמן ההוא עברו במשק מספר מורים שכירים לחינוך הגופני וכולם כאחד לא שמו את הדגש על העלאת המוסר הגופני ולפיתוח הסבילות, אלא הסתפקו במספר חר-גילית באטלטיקה קלה. הם הביאו את בני

הכיתות הבינוניות לזלזול בשיעורי החי-נוך הגופני. זילזול זה נמשך גם כאשר הגיע למשקנו להישגים נכבדים והתברך במורים מקומיים. את האדישות הזאת לא יהיה קל להוציא מבני הנוער המצפים להתפרקות ושוא-פים להישגים באטלטיקה ובלי ספק. לדעתנו הנוער חייב לדעת כי התרגילים הם המפת-חיים את כל חלקי גופנו ונחוצים לנו לפני התחלת האטלטיקה ובלי חירגול קפדני אין להגיע להישגים בספורט. ואני מציע לנוער לא לזלזל בחירגול בכל שיעור ושיעור. ואשר לבנות אומר, שאינני מצדיק את הפסקת הפעולה הספורטיבית בגיל ההתבגרות. הייתי מציע להן להמשיך לפחות את גמר בית הספר כפי שזה נהוג במרבית המשקים. הספורט לפני הכניסה לצבא נותן לנוער ולנוער יתר בטחון עצמי במבצעים צבאיים קשים. ולסיום הנני תקווה כי הספורט, החינוך הגופני ואטלטיקה בפרט יעלו בשנים הבאות לדרגה גבוהה יותר ונמשכו את עמלנותם.

על - קליטה ועיונים

בקושי הצלחנו להתאסף מספר חברה לדון בנושא האקטואלי - הק-
ליטה (אסור לשכוח שאנחנו עכשיו בעצם החזרות לחג).

השאלה הראשונה הייתה: האם אנחנו בכלל קולטים?

- ברור שאנחנו קולטים אלא השאלה היא מי וכמה נשארים.

- אין אנחנו קולטים די ואיננו משקיעים די מאמצים.

- אני חושבת שאנחנו קולטים די ובמידה יכולתנו אלא שמהעיר

אין נהירה לקיבוץ ואף מצב חנועות הנוער אינו משביע רצון

לכן יש לפעול בנידון קצת יותר במרץ.

השאלה השנייה שהוצגה: מה סוג הנוער הנקלט אצלנו?

- לדעתי רוב הנוער שנקלט הנו - מקרים "סוציאליים", כלומר

נערים שמשו במשפחתם אינו כשורה והפחרון הוא לילתם לקיבוץ.

- אין זה נכון! אמנם יש בין הנערים הנקלטים גם מקרים כאלה

אבל יש ביניהם גם אחוז לא מבוטל של נערים שמעוניינים להיות

בקיבוץ מתוך אידיאה.

- אמנם יש ביניהם נערים שבאים מתוך אידיאה אבל השאלה היא -

כיצד הם רואים את הקיבוץ. לי יש הרושם שזה נראה להם קצת

משחק וברגע שזה מתחיל לחייב ומגיעים לכיתות הגבוהות וקורץ

מהחץ הרי החיים השונה, עוזבים אותנו.

- מהם האמצעים שלדעתך יחזקו את רצון הנוער הנקלט להשאיר?

- אני חושבת שאחד האמצעים היעילים הוא להצמיד את הנקלט לחדרי

הורי הילדים מכיוון שאחד הדברים החסרים לנוער כזה היא המימות

הבית: הרדיו, העתון, הכורסה, האפשרות להכניס לבטן מדי פעם משהו.

- נכון הוא חשוב להצמיד אך לתקלפו במקרים שכאשר בא נער מבוגר

הוא אינו רואה כטבע לגשת לחדר ההורים ואז באמת הכרח הוא שיהיה

במועדון רדיו, עתונים ומשחקים.

- ישנה גם בעיה שמורים מפלים, וכלפי הנקלט הם מרגישים לעצמם זכות

לאיים בעזיבה או בהודעה להורים. איום שלגבי בן משק אינו בר ביצוע.

- אח צודקת אבל ישנה עוד נקודה עדינה והיא שבאמת ישנו הבדל בין

בן משק לבין בן עיר ולעתים בצדק מצביעים עליו: אם כי הרבה פעמים

זה באמת לא מוצדק.

השאלה האחרונה: האם אתה רואה עתיד בקליטה זו (הכוונה אך ורק

לקליטה בבית הספר)?

- האמת היא שלדעתי אין לבנות על כך כי לפי הנסיון ראינו שרבים

מאד עוזבים בצבא.

- לי ישנה לפעמים הרגשה של ליאות: עייפות מקליטה זו כאילו מסננת.

צריך להקדיש כל כך הרבה מאמץ ולרוב בסוף עוזבים.

- נכון מה שאמרו כל קודמי אלא שלפי המצב הנוכחי שבקיבוצים כדאי

לעבוד ולטרות למען השארות כל פרט ואפילו אם הוא אחד מיני רבים

כי פשוט ברירה אחרת אין. אין להתבסס רק על הקיים, מוכרחים

להתרחב ונכון שזה כרוך בקשיים רבים אך למען האחד שנשאר כדאי

ורצוי המאמץ.

Handwritten notes and scribbles at the bottom of the page.

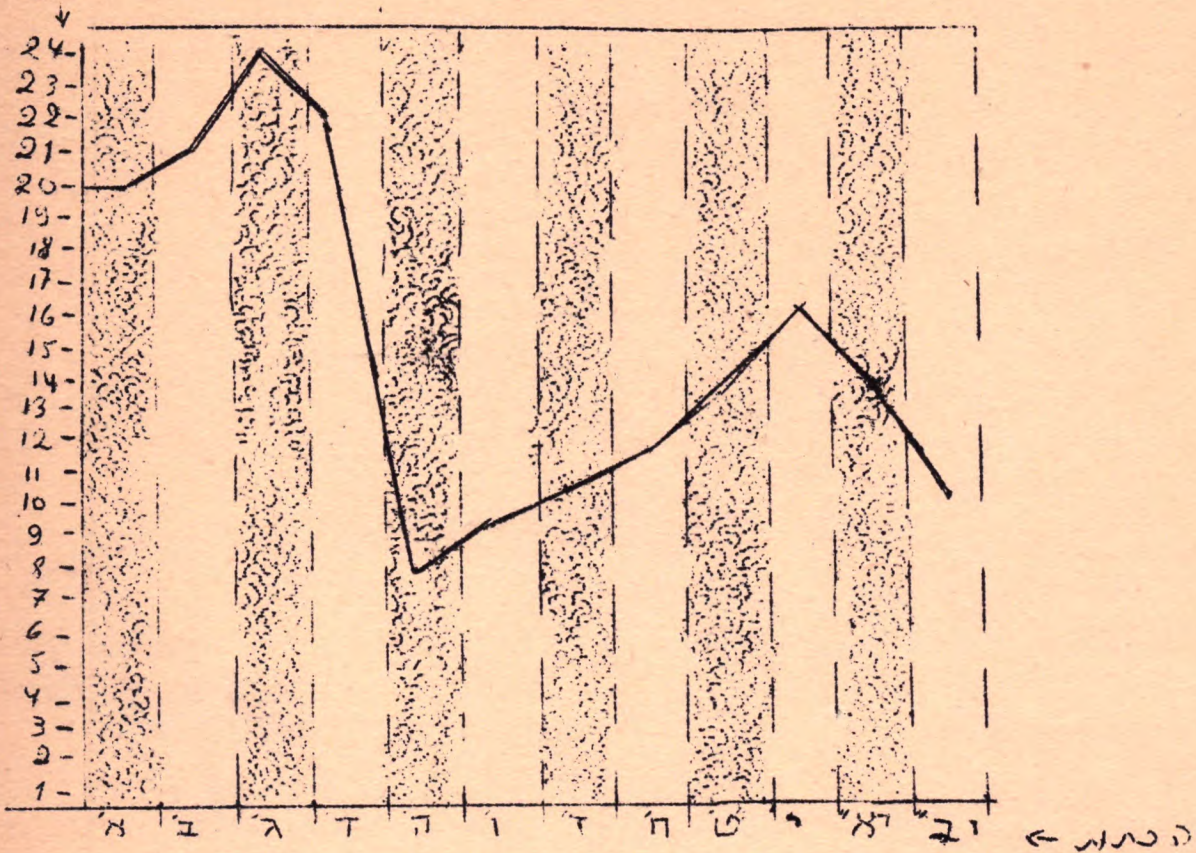
נושא אקטואלי לא פחות הוא נושא הלימודים, גם כאן שאלנו מספר שאלות.

השאלה הראשונה הייתה: 12 שנות לימוד לכל, חובה או לא?

- הנני שולל 12 שנות לימוד חובה מלאות. ישנם מקצועות שערים מסויימים אינם מסוגלים ללמוד אותם ואין טעם להכריח אותם, כי תוצאות הלימוד הן אפסיות ונשכחות מהר. עובדה - בחוג המפגר למטימטיקה בכיתה י"ב למדו אותו נושא מה שלמדו בכיתה י' ועדיין לא יודעים את החומר. כמו כן ישנם עוד מקצועות כאלה שחלק מסויים מחקשה בהם: כמו פיסיקה. מאידך ישנם מקצועות שחובה ללמוד אותם כדי להיות חבר קיבוץ עם הכרה מלאה. גם עניין החוגים אינו פותר את העניין, היות ובחוגים אלה יושבים חלק שמחקשים במקצוע זה או אחר מתוך אי יכולת. והחוגים לא עונים על שאלה זו.
- אני מחייב 12 שנות לימוד כי האדם שרוצה להיות חבר קיבוץ צריך להיות לו מינימום של השכלה ואם גם זה מוריד את הרמה, כדאי להחזיק את התלמידים המתקשים כי לפעם ראינו שתלמידים אלה הצליחו להתגבר בכוח הרוצח. השאלה השניה הייתה: "האם אתה מחייב או שולל משטר בחינות בלימודים?"
- אני בעד משטר בלימודים אך מתנגד לבחינות כי מנסיוני אני יודע כי בבחינות אני מתכוונן לקראתן בפחד ולאחר יומיים אני שוכח הכל.
- אני בעד משטר לימודי חזק ומתח גבוה ובעד בחינות אך מסתייג בנקודה אחת והיא שלטור הבחינות אין לתת ציונים לתלמידים אלא הערכת המורה לכל תלמיד על התקדמותו ועל טיב המבחן. כי קנה המידה אינה יכולת האדם.
- לפי דעתי יש לעשות מבחנים אך את התוצאות אין לתת לתלמידים אלא בסוף השנה יינתנו הציונים לכל אחד בנפרד.
- הבחינות מחייבות את התלמידים ללמוד ואז אולי יש באפשרות בית הספר להעלות את הרמה.
- השאלה השלישית הייתה: "האם יש לכוון את הלימודים בהתאם לצורכי המשק או גם בהקניית השכלה כללית לתלמיד?"
- לדעתי אין אפשר להפריד בין צורכי המשק והשכלה כללית. בשביל להיות בקיבוץ צריך האדם השכלה גבוהה והכרה. כל התפתחות הטכניקה והמדע בימינו מחייבים את שהאיש המשכיל יעמוד במרכז.
- יש להעלות את ההשכלה של התלמיד קודם, ולרק לאחר מכן להתמסר למקצוע לפי בחירתו של התלמיד.
- לדעתי יש לתת מכסימום של מקצועות לימודיים השכלתיים. וכן להחליף שיעורים של מקצועות היומיום למשק בעיקר חקלאות והמקצועות הקשורים לזה.
- השאלה הרביעית והאחרונה הייתה: "האם לדעתך יש צורך שהמורים יהיו מכווני החברה, כלומר אחראים ומדריכים על הנעשה בחברה, או לא?"
- צריך להיות שיתוף הדוק בין ההנהלה של ביה"ס להטיבה. המורים צריכים להיות מכווני החברה. הם צריכים להביא את ההצעות והחטיבה צריכה לדון בהן.
- המורים צריכים להשתתף באופן פעיל בחברה כי החברה מחנכת לקראת החיים בקיבוץ והמורים צריכים לסייע בכך.
- לדעתי בקיבוץ אין להפריד בין מורים לחברה. היות והמורים הם המחנכים, הנה אומר כי הם מחנכים לערכים חברתיים. לכן צריך להיות שיתוף פעולה בין ועדות החברה עם נציגי המורים והמחנכים. היות ויום העבודה של המורה אינו מסתיים בגמר הלימודים. המורים צריכים להיות מכווני החברה. אבל קודם כל לתת לחברה להתפתח באופן טבעי ואחר כך ליעץ ולכוון את החברה בכיוון נכון.

כמה התינו?

2047

רק בטיול השנתי בכחה ד' נוכחנו לדעת עד להיכן הגיע הבנת החברה לערכו של הלחם. ואשר ירדנו לוואדי קרן התחלק צבי ושתי ככרות לחם נפלו למים. לא עברו מספר דקות ודמעות החלו זולגות על לחיו.

למה הפסיק גיורא לשחות נפט? מפני ואחרי כל שחיה כזאת נחנו לו חלב עם המון קרומים. כבר בכחה א' היו הבנים נורא עצלנים. גרנו אז בקומה ב' ולמטה היו מניקות הן תמיד התאוננו שסופכים עליהם מים מלעלה.

כאשר באו הבריטים קבל גיורא טעור ראשון באנטומיה: הוא רץ לקרוא למטפלות שהיו... מתרחצות במקלחת.

כשישראלה באה לגן א' נוהא הרגיזו אותה ומשכו לה בצמות אז היא החליטה שזה לא ענין והורידה אותן.

כשטולה ואריאלה שילו באחת השבתות ראו בבר זיה אפרוח של תרנגול הודו "סתם ככה" חופסי הן ריחמו עליו והכניסוהו מתחת לחולצה. "סיהיה לו חם". אבל שטהחל לקרקר יותר מדי בקול רם החליטו "מילא סיהיה חופסי".

בכחה ד' החליטו שולה ואריאלה שהתזונה לא מספיקה מבחינה "חלבונית" לכן פעלו כך: ראשית, אטפו את ביצי הדרורים מכל הקינים שידן הטיגה בכל פינות הבית (אל תסמחו שהבית היה על שתי קומות). שנית, ניפצו את הביצים וסמו בצד אחד את אלה עם הגוזלים נבטני את הראוית לאכילה. ולבסוף... עשו חביטה שהכניסה את אלה שבחדר האוכל לכיס הן מבחינה ארוחתית והן מבחינה כמותית.

בתקופה שהבנים הציקו לבנות הציע אחד ההורים טיולן שתנפלנה על בן אחד ותגמורנה

ענין זה חשוב מאד

באופן כללי אנו מחלקים את העבודה בבית הספר לשתי תקופות: בתקופה הראשונה, ההערות בעבודה, הילד עובד שעתיים אחר הלימודים. הילד מכיר את העבודה מקרוב ומגיע לאיזה שהיא אחריות בעבודה (אחריות הנדרשת ממנו היא אחראיות על עצמו). הילד עובר בתקופה זו כל סוגי עבודה כגון: שירותים, עבודה עונתית וגם עבודה קבועה. בתקופה זאת צריך הילד להתחיל להבין את חשיבותה של העבודה בחיי המשק וכמה חשוב למלא את העבודה במלוא היכולת. בתקופה זו יש לנצל את השיעורים מבית הספר להסברת העבודות השונות, גם מרכזי הענפים בהם עובדים הילדים מחוייבים להראות לילדים את תהליך העבודה, והמחנך צריך להתעניין אצל מרכזי הענפים על התקדמות הילדים בעבודה. הענין הזה חשוב מאד. במידה שמזניחים את זה מופיעות הופעות בלתי ראיות כגון - השתמשות מעבודות פחות נעימות או בטלנות וכל זה לא באשמת הילד כי אם מחוסר חשומת לב של המבוגרים. בכיתה ט' עובד הילד עדיין שעתיים ואז יש לדאוג בעיקר לשני דברים: א) שהבנות תעבודנה בחקלאות ב) לדאוג שמכסימום ילדים יעבדו בענפים קבועים. רצוי להמנע עד כמה שאפשר מעבודה משפחתית. בשנה זו יש להטיל על הילד אחריות מוגברת כן אסור לפסוע על מקרים בלתי רצוניים בעבודה. ברורים קאלה צריכים למצוא את מקומם הנכון בטיחות החברה ופעולותיה וכן בטיחות הכתה.

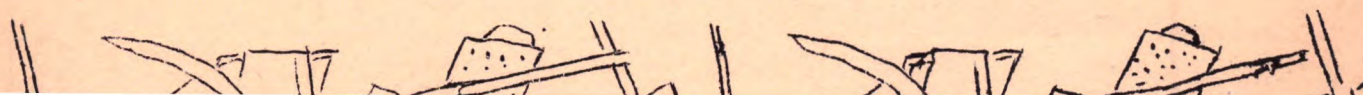
את הוצאות החינוך של השנים הקודמות יש לרעה וגם לשייך מתחילים להרגיש כבר

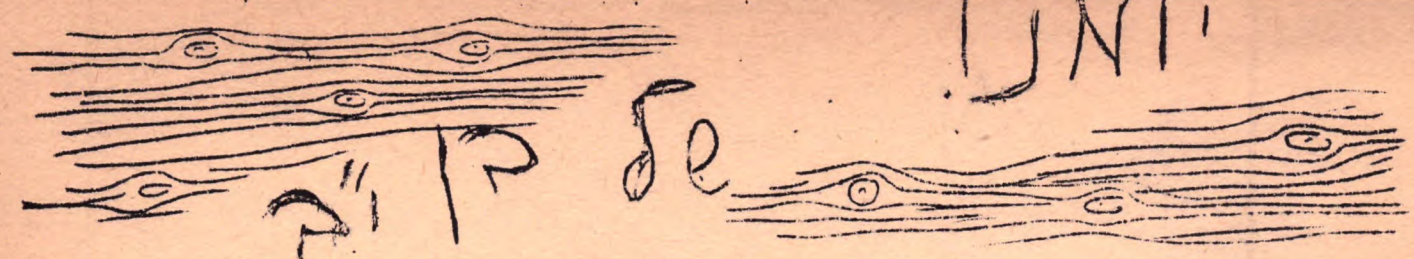
בטבת הנעורים שהיא התקופה השנייה ביחס

לעבודה, בה הנער עובד שמונה שעות. בתקופה זו יש לדאוג ולכוון את הבנים לעבודות קבועות או ככול הנער למצוא לו את המקצוע בו הוא בוחר לעתיד. נוסף על לימוד המקצוע החקלאיים בבית"ס חייב מרכז הענף לצייד את הנער בספרות הקטורה למקצוע שבאמצעותה הוא יוכל להרחיב את אופקיו. לדעתי יש להוציא את הילדים העובדים הרק בעבודות הבנות לעונות החקלאיות כדי שיכירו מקרוב את החקלאות

בעיה נוספת יעולה בכניסה לעבודה של יום מלא כלומר יום עבודה של שמונה שעות. - זו בעיה הבנות שחלקן הולך לשרותים. ישנן בנות שנשארות בחקלאות ואז הן נתונות למרות סידור העבודה המוציא אותן מענפי החקלאות לשרותים וזה מביא בעיות של חוסר בנות בחקלאות ואי הרצון מצדן ללכת לחקלאות.

לסכום היה רצוי שמרכזי הענפים יכניסו את הבנים והבנות למקצוע ויראו להם את בעיותיו.

יומן יקר אני כותבת בך כדי שיהיה לי מקום בו אוכל לשפוך את לבי, ולפתח את כשרוני הספרותי. רצוני שחיה חמיד פתוח ומקשיב לי למען אוכל להראותך ל"הוא" בבוא העת.

יום א' קמתי בבוקר פעמים. פעם לפני שהלכתי לכחה, ופעם-כשהצטרפו ללכת מהכחה לעבודה. עבדתי בחקלאות וחילצתי את עצמותי המתנוונות והולכות. אחרי האוכל רבתי עם כמה בנים על המנדרינות שנשארו: קיבלתי רק 6 והנבלות הלולקחו 8. איחרתי כמובן לכחה, לא הכניסו אותי, הלכתי לישון. ב-11.30 ניגשתי לראות מה עושים ב"התעמלות" קיבלו אותי לצ'ירקס ושחקתי בג'וליס. אחרי הצהריים שיחקנו כדורגל על הדשא. הייתי

השוער והעבירו אותי כמו מסננת, שברתי שטוצר ואז נחן לי משהו בעיטה מאחור, ודאי חשב אותי לכדור. טעות לעולם חוזרת.

יום ב' - קמתי, למדתי, למדתי, נרדמתי, בבילוגיה שאלו אותי המון שאלות. כשעניתי צחקו כולם. איזה חוש הומור! בערב היה לי חוגמוסיקה. שמענו את החשיעית, היא ממש חודרת ללב, עלו לי דמעות בעיניים.

יום ג' - בבוקר עבדתי בכחה. שטפתי ביבש והשארתי את המים נקיה למחר. במשך היום, היו המון שעות חופשיות, הלכנו ל"גח" ושיגענו את כל המנהלים. הם עקבו אחרינו כל הזמן ולבסוף הסכימו לחת לנו... זיתים. הכיסים המלאים העידו על מצבוננו הנקי, (באותו זמן לא השתמשנו בו). בערב היה סרט, אומרים שהיה כדאי לראותו.

יום ד' - יומני החביב כבר אין לי מה לכתוב לך. ידוע לך שלומדים, ושש גם קצת שיעורים, אבל ככה באמת הכל כמו אחרים. רק שבערב היה חוג למלאכה, עדיין לא החל-טחי מה עחידי, מסגרות או נגרות. בינתיים אני עושה מחרוזת. אחרי החוג קבלתי את הרומן "השודדים ביער עד" משהו רציני, אפשר ללמוד מזה שופוגרפיה.

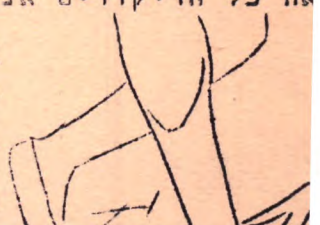
יום ה' - בבוקר באה הספרנית וביקשה ממני להחזיר את הספר "יורדי ים אמיצים" נשבעתי לה שכבר שנתיים לא ראיתי את הספר הזה. בערב היה "מצעד הפזמונים" חכנית מעניינת, אבל סגרתי את הרדיו כדי להוכיח את עצמי בסעיף של "סגנון היים".

יום ו' - קבלנו 20 שאלות בהסטוריה, כולם נאנחו, אבל עלי זה לא משפיע, בין כה וכה לא שואלים אותי ואינני מכין. בהכנסה שיחקנו שוב כדורגל. רצתי כל הזמן אחרי הכדור אבל אף פעם הוא לא הגיע אלי, רק פעם אחת בעלתתי לדפוק ראשיה ואז צעקו כולוס שזה יופי של גול אבל בשער שלי...

בערב היחה מסיבה. הקראתי שיר של אלטרמן. אמרו לי שאני קורא עכפחוס גדול ובקול ערב. זה ודאי יבטיח לי תפקיד במחכת חג המחזור. בריקודים אני גם כן די "מספר". אח כל הריקודים אני רוקדת בריקודים של "הבו לנו יין".

שבת - היה מצב רוח רע. שכבתי במטה וחשבתי שזה בעצם בזבוז זמן. הוולחתי גם שזה "תרה" ללמוד מחר. נראה אולי תכתוב לי הבטן... בערב היינו באסיפת משק. לא ישבתי עם החברה

איך אחד ש לא נוסוגל ללמוד

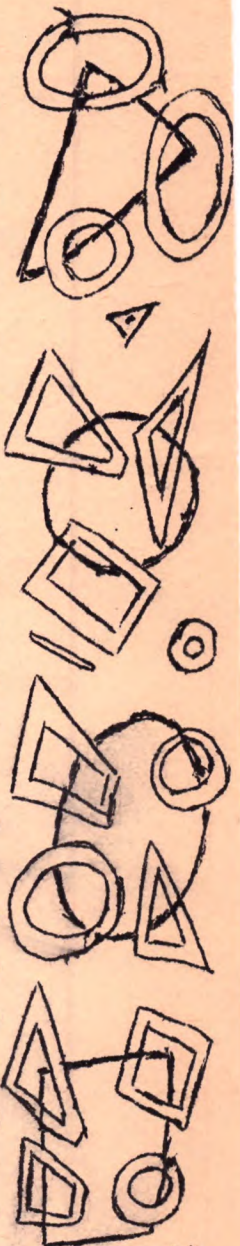
במאמר זה לא נתכונתי להיות כמטיף מוסר אך ברצוני בכל זאת לפרש
 כאן את דעתי מחוך נסיוני אני על דמות בית ספר בכלל: בית הספר מהו
 בית הגידול של בן הקיבוץ, ותפקידו לעצב, לחזק ולהכשיר את הדור הצעיר
 לקראת כניסתו לחברות במשק עם התבגרותו. בית הספר קובע את אופיים של
 דור הבנים. לכן ברצוני להעלות מספר בעיות אשר אולי נדושו הרבה, אבל
 לדעתי יש מקום לליבוץ נוסף ל"ב הבהרתן. ראשית כל עומדת השאלה האם
 יש לחייב י"ב כיתות. כן או לא ומדוע? הקיבוץ כיחידה בעלת

אידיאות אנושיות נעלות, יחידה המחנכת לקומונה, הצורה החברתית כלכלית
 המושלמת ביותר - רואה בחינוך הבנים צורך ראשוני להמשך קיומו של הקי-
 בוץ בעתיד. ומחוך כך רוצה אני לקבוע כי 12 שנות לימוד הן לדעתי קנה
 המידה ליצירת חבר משק בעל הכרה. הקיבוץ שואף ליצור אדם בעל ערכים
 קיבוציים הנאבק על ערכיו. כי רק ע"י כך יוכל הקיבוץ לעמוד מול הכו-
 חות המסתערים עליו כיום. ועתה ברצוני לומר מדוע דנקא י"ב כיתות,
 הרי את החינוך הרעיוני אפשר להתחיל לפני כיתה י"ב. מדוע רואה המשק
 חיוניות בי"ב שנים, מדוע יש להשקיע כספים כה רבים ומאמצים כבירים
 לחינוך הבנים. בזמן כה ממושך. החינוך הוא כההליך הצמיחה: מדי שנה
 הנער מתבגר, מוסיף ידיעות ומרחיב את אופק ידיעותיו. ההבשלה האינטלק-
 טואלית מגיעה לשיאה בערך בגיל 18 שהוא בערך גיל כיתה י"ב ולנער אז

יש מטען ידיעות ונסיון חיים. הוא ער לנעשה
 סביבו בהתפתחות הטכניקה והמדע. רק אז הוא
 מסוגל לסגל לעצמו את החינוך הרעיוני ובי-
 טוס השקפת עולמו לקראת הכניסה לחברות.
 מכאן אני מוציא מסקנה שי"ב כיתות הם לא
 רק חובה אלא הכרח לכל נער ונערה בחוכנו
 ומי שלא עבר, זאת אינו בשל עדיין להחקבל
 לחברות במשק. מהלכה דעה בינינו שיטנם ילדים בעלי כשרונות המסוגלים

ללמוד י"ב כיתות וישנם ילדים מחוסרי כשרונות לימודיים והם אינם מסוגלים ללמוד
 י"ב כיתות ויש להוציאם מבית הספר בגיל אחר. לדעתי אין אחד בחוכנו שלא מסוגל
 ללמוד. הבעיה היא חוסר רצון, הזלזול והאדישות בלימודים. החברה אינם רואים
 בלימודים של 12 שנות לימוד כהישג גדול של המשק הקיבוצי, רגילים לראות בזה
 דבר טבעי, משום כך יש הזלזול. והפתרון לכך הוא בהכוננת התלמידים ללימודים
 ולמקצועות אשר בהם הם מתעניינים לפי נטיותיהם. דבר זה נפתר רק בחלקו ע"י חוגים,
 החוגים כיום לא ממלאים את כל המשאלות. משום שלאמיתו של הדבר בחוגים אלה פיל-
 גו את הכיתות למתקדמים ולמפגרים במקצוע זה או אחר. לדעתי אפשר לפתור את הבעיה
 בשלמותה ע"י גיוון החוגים. יש ליצור את החוגים העיוניים בהתאם לחוגי עבודה
 כמו חוג לחשבון משקי, פלחה ומטעים וכו'. נעשה כבר נסיון כזה אך הוא נכשל.
 וסיבת הכשלון לדעתי, הנה משום שהחוגים היו לבחירה ולא חוגי חובה. יש לקיים
 משטר לימודים רגיל גם בחוגים ואפילו בהנהגת בחינות ושיעורי בית, כי את ההכרה
 הלימודית אפשר להודיר ע"י המשטר ורק בעזרתו אפשר למנוע ממחוסרי רצון ללימודים
 להשתמט. רק בעזרתו נוכל לנצל את הלימודים שעליהם המשק מוציא את מיטב כוחותיו.

אחרי שנים עשרה שנות לימוד בבית הספר, אני באה לסכם את החינוך לאומנות בו, אני עושה זאת מתוך ידיעה שהדבר חשוב ועל אף הקיט והיש שהם לא מעטים יש להוסיף ולחקן רבות. הדבר הראשון והחשוב ביותר, היה קריאת ספרות טובה. זאת היא הדרך ללימוד כתיבה ודבור נכונים, וידיעה דברים חדשים ורחוקים לנו, שבאופן אחר אינן לדעתם. אצלנו השטח הזה מוזנח מאד וזה מורגש. אינני יודעת באיזה דרך יש להחזיר את הכתיבה, כי מסתבר שדרך ההסברה אינה מועילה בכל אופן יש לפעול בשטח זה כי הוא חשוב ביותר.

אחר הדבר בקשר למוזיקה, ספורט או ציור, שאלה הם מקצועות לפי נטיותיו של כל אחד ואחד, הרי שגם בשטח זה לא נעשה אצלנו הרבה, על מנת לאפשר לכל אחד להתמסר לאומנות האהובה עליו.

המקלה שהיא הכלי החשוב ביותר נעשה מתוך חובה ואי רצון וחבל. לדעתי יש לחייב את אלה שיכולים לטיר להשתתף בכל חזרת מקהלה, בתחילה על ידי חובה שברבות הימים תהפך לזכות רצויה.

תזמורת גדולה עם כלים עממיים ושימושיים כמנדולינות וגיטרות אינן לנו, ולכן אני מציעה להקים על ^{הריסות} התזמורת או התפרקה תזמורת חדשה שתוכל לענות את כולנו. שני הדברים הנ"ל באירוף התזמורה הקמרים המורחבת הקימת יופיעו הרבה בכל חג בפרט לאוירה הכללית ובכלל.

בטכנת הנעורים קיים חוג קבוע למוזיקה וחבל שמסתתפים בו מעטים. חוג מעניין ונעים ואני מקווה שבשנה הבאה יצטרפו אליו רבים.

חמה מאד שאין אצלנו חוג קבוע למחול, עם מדריך מבחוץ שבקיים יודע את המלאכה. חוסר להקת מחול כזו מורגש בכל חוג.

להישג גדול ביותר הגיעו בבית ספרנו החוגים למלאכה בעץ ומחכת. ובאמת לא רבים בתי הספר שבארץ כה סדיר ורצוף וברצון כה רב נהנים הילדים בשעורי המלאכה. בעיה נוספת הנוגעת לכל הבעיות הנ"ל היא בעיה מקוט הרחיה בהצגות טובות. הצגה טובה מפתחת ומלמדת לא יק בשטח האומנות, היא כמו, ספר טוב המראה בעיות הרחוקות מאתנו בחיים השונים מחיינו. וברור שהצגה או שתיים בשנה אינן מספיקות, לא לנער בגילנו ואף לא לילדים בכחוח הנמוכות. ולדעת יולנו, הדרך להגדיל את מספר ההצגות אפילו את יקיה הדבר. המאמץ הוא כדאי.

הראשי קצת מהיש והרבה מהחסר והאיין. השנה הבאה ואלה הבאות אחריה, יראונו כמה התקדמנו ובמה לא. אך את הרצוי והאפשרי כדאי לחקן ולהוסיף כי אמל למעננו ולהנאתנו נעשה.

אנפות-הבער

אנפות כבר באות הן נמות בחורשות בשדות הן אוכלות ובחורשות הן ישנות

גופן הוא לבן ורגליהם הם שחורות מקורן הוא צהוב בו הן חופסות תולעים לרוב.

ארילה כחה ג'.

הפטריה

הפטריה הקטנה עצובה עצובה כי הגשם לא בא והיא יבשה

פטריה קטנה חדלי מבכות חדלי מבכות כי הגשם יבוא ולא ישכחך.

אילנה כחה ד'.

והצג | הונק ומסתבה

"הונק". שוב פעם קר, ללבוש את הסוודר?
באמת, חבל התחזית היתה ישרב ישרור, ואיפה הוא? טוב בעצם איני מחנגדת שיהיה, אבל אני רק חושבת "שזהו" שם למעלה קצת יוצא מכליו."

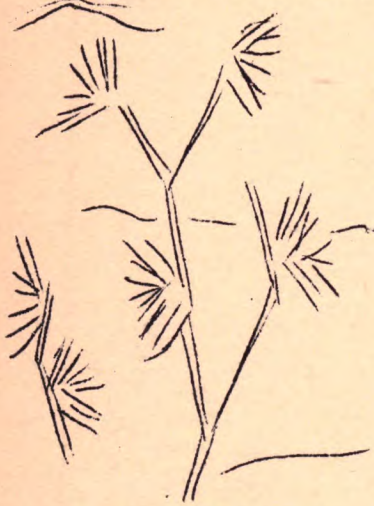

האביב הגדוש הרווה הגיע ועמו במקום היבול, השובע, לו צפה כל חקלאי-

בצורת שרב. חרדה נישאת בלבבו: -מה יהיה גורל הדגנים, הלהקות, הפירות ושאר פרי השדה. רק החסידות, להקות, הן מעופפות על פני השדות ומניעות כנפיהן השחורות-לבנות, בשלוח בושחת. כך דרכן מדי שנה בשנה-חולפות ביעף בשחקים, וכל אוחן סער-רוח בני אדם ומלחמותיהם אינן נוגעות להן...
כל היקום מלא פריחה ולבלוב. והדגן משתבל והולך ולא ידע כי בעצם הבשלתו ייחלש ואף יגווע.

במטעים עומדים העצים עטורי פריחה ריחנית, ענוגה. ובאוויר מנסר זמזומן של דבור-ים, ושאר חרקים: הם אצים, ממהרים מעץ לעץ, מניצן לניצן, ללקק, למוץ מן הצוף וכנפיהן מבהיקות בזהב אבקת הפרחים.
ריח ההדרים המשכר והמשגע נישא בחלל, החרציות לוחשות בפנינות השדות הבלתי מעוב-דים. פה ושם אף ריח הסמךר הענוג, הרך-חודר לנחיריך.
נישאת תרועת אביב אחרונה. עוד מעט השרב עם נשימתו החמה ירכן ראשי כל החי ולכן הכל ממהר לשגשג, לפרוח, לפרוח!

תרועת-שיד של האבות והאמהות בתוך סבך הקץ החם, עם הביצים נשמעת. על כן רינת בני הכנף כה סוערת, נפלאה. אך שוב ושוב מתקרב הקיץ השורף, בא הקץ...

ועתה... מכתיל העולם בפאת השדות זהריה כבר כבד, חורך.
התבואה הבשלה, אך הדלה שנלחמה אך לא יכלה, מזהיבה והקומבין לא נותן לה להתממה ולא נודע כי באה אל קרבו.
לעת צהרים הלוי שרב חונק באויר. ומסביב דממה גדולה, אפילו החורים שקטו.
תרועת הקציר המקווה מה היא עליה?

אריאלה (י"א).

ברכה לכתה י"ב

אנו ילדי קבוצת "גפן" מאחלים לילדי כתה י"ב הצלחה בעלותם לצבא. היום אתם מתקבלים כתורים במשק, ואנו מקווים שתהיו חברים נאמנים לקבוצ.

שחכנסו לצבא ברצון וכחשק ותהיו חברים טובים למשק. שחיים עשרה שנות לימוד ועול והנה הגעתם ליום הגדול.

מילדי כתה ג'.

העבודה היא הבסיס המשותף היחיד לכל צורת חיים שהיא, בין שהיא צורת החיים הקיבוצית, סוציאליסטית או בורגנית קפיטאליסטית. השוני הוא שבכל צורת חיים תהליך העבודה נעשה בהתאם לצורת החיים. תכלית העבודה היא תמיד: חיפוש אמצעים לקיום ולפרנסה. בקיבוץ שיסודו שלחוף - חיי העבודה הם הבונים והמעצבים את הקיבוץ. אבל יחד עם זה הם מורידים ומעוררים את מעמדו (הכל בהתאם ליכולת), אך נשאלת השאלה: כיצד ניתן לכוון את עבודת הנער במשך שנותיו בבית הספר בדרך כזו שלא נקראת אה אחר האפור שבעבודה אלא יגיע לידי אהבת העבודה ויחוש את ערכה. לשם זה גם הוקמה הועדה להכשרת הבנים ומתפקידה כיוון והדרכת הנער לחיי עבודה ויצירה. הקמה הועדה דבר חשוב. אך חבל שהועדה אינה גורם בעבודה כפי שהיא צריכה להיות. לא אומר שהיא אינה פועלת בכלל, היא עושה משהו אך לא לפי גודל משימתה. היא צריכה לעמוד לימינו של הנער בסידור העבודה ולא שהנער יצטרך לרמב"ם כל פעם עם סידור העבודה. מתפקידה לכוון ולמצוא לנער זה או אחר מקום עבודה שיוכל להתמיד בו וזה לא נעשה. מתפקידה לבוא לשיחות עם הכיתות ולברר שם את ענייני הלימודים. מד" פעם לפעם לבקר ולראות איך המצב, אם הכל כשורה ואם אפשר לעזור משהו. והעיקר שיהיה אל מי לפנות. כשנער מסיבה זו או אחרת נחקל בקשיים שכל אחד ידע שיטנה כחובת ויש דואג. לי בחור בח"ב אשר יש לי מקום קבוע מספר שנים, קשה להעלות ולהציג את הבעיה מנקודת ראות אובייקטיבית בכל חומרתה כפי שיכול להציג זאת כל אחד אחר החש זאת על עצמו יום יום עם סידורו למקום אחר. אך אלה הם בערך פני הדברים ויש להקפיד, ולשים על כך את הדגש. לאחר שנגעתי בבעיה הכללית אנסה להעלות הצעות לתיקון המצב. אציג דברים ביחס לעבודה של חצי השנה ב"ב. כדבר ראשון הייתי מציעה להקים סמוך למשק בית הספר, אסור בו יעבדו ילדים מכיתות ו' - ז', ח', ט' עם הדרכת אדם מבוגר, ואחריות של ילדים מכיתה ט' אשר זאת, תהיה משימתם לקראת כניסתם לשכבת הנעורים. ערכו של גן-הבית לגבי הנער חשוב מאד. במסגרת מצומצמת זו ניתן לנער לעבור במשך שלוש שנים: ענפי המשק, בממדים קטנים ולהכירם מקרוב. כמובן שבגן הבית במשק הגדול הילדים מתחלפים בכל ענפי המשק מלבד אותם 3 - 4 מכיתה ט' אשר זה מקומם הקבוע וגם אחראים לגן מטעם הכיתה. ככל ועדה בכיתה כך גם פה ושם הילדים להתחלף בהסכמת הכיתה. ההכנסות מהגן צריכות לשמש לפיתוחו של הגן ולהכנס לקופת החברה.

בהגיענו לכיתה י' מתחילה העבודה לשאת אופי אחר. עד כאן היינו כביכול ילדים עבדנו מספר שעות, היינו יותר תלויים באחרים מאשר היו תלויים בנו. מכיתה נכנסים למסגרת חדשה, מסגרת המחייבת יחס אחר ואחריות אחרת, הן לגבי הענף והן לגבי העבודה עצמה. בהתאם לכך חובה היא שבהגיע עת תיערך שיחה רצינית כבר בתחילת השנה עם הועדה להכשרת הבנים וכל ילד שעד עתה לא מצא מקום קבוע ישובץ לאיזה ענף, וינסה ככל האפשר להתמיד בו במקרה ולא ילך יועבר לענף אחר. פה שוב נקודה חדשה: כי ילד שיצא מענף קבוע וטרם הסתדר בענף אחר הרי שמיד קופצים על המציאה "יש פקק". (פקקים נחוצים במשק כדי לכוון את צריכתם לתת מכסה מטויימת של אנשים לשירותים. לאותו ילד הייתי נותנת את האפשרות לתת בתקופת מעבר זו את השירותים. במידה למצוא במשך תקופה זו ענף קבוע. כך צריכים לדעתי להתנהל ענייני עבודה עד כיתה י"ב. במשך שנתיים אלה אני מחייבת שיטת לימוד ועבודה זה מקטר לענף אשר נמצאים עמו במגע מתמיד במשך שנה שלמה וגם נתן אפשרות שילוב לימוד בין שלשת הכיתות דבר של לא ספק מעלה את הרמה הכללית הן החברתית והן הלימודית. עד כיתה י"ב חייבים הנער מקום עבודה אשר יאהב ויתקשר אליו ומאלין יוצא שרוב הבנים (ח) בהגיעם לכה זו מצאו את מקומם הקבוע והיה אם יקרה שבן או בח לא מצאו עבודה, חובה עליהם (זו דעתי על כל פנים) לקטור עצמם לפחות במשך חצי שנה לענף שבו יתמידו ובו יסקיעו את כל מרצם. חצי שנה עבודה מטמעותה חבר קבוע בענף, האחריות גדולה והקטר עם הענף צריך להיות חזק. טוב וחשוב הוא ללכת לצבא בידיעה ובהרגשה שאתה קטור לענף קבוע שאיליו כל זכויותיך וזו יס אטר מחליפים מקצוע לפי צרכי המשק או לפי רצונם אך זה לא סותר את הצורך בענף קבוע.

דבר המקטר למשק וביחוד את ילדי החוץ לא סותר את הצורך בשריגלה.

ליצד אנו חסלעים שנה עשירית (ס"א ס"א כ"ה י')

בשנה זו עברנו קורס חבלה ממוסך ובסופו גם קורס שיט מזורז חשאלו אח ג', שגמר ראשון. ואף בהצטינות, וזכה לטיסה רבת רושם מעל כל הכסאות בכיוון לדלת. חבלנינו לא נואשו גם שיצאו לחופשה ב"גת" וסביבתה, ומיד עם שובם לקסרקסין, החלו לפוצץ שיעורים, להעניף מורים ול... (בעזרת סרגל וגומי) חקקים סודיים והודעות. הפעולה החמורה ביותר היתה החלטת הא"ם על הפסקת משלוח ה... עזרא לשיעורי הפיזיקה האהובים.

אך לעומת זאת שמחנו על המשימות הקלות שקיבלנו בשיעורים על פטר הגדול, כי הקוזין שלו פטר הקטן מסר לנו בצורה חיה על הענינים דאז.

הרעמותינו הזפנו בעיקר לענין השינה, שסוף סוף מצליחים להרדם, מתחילות הצעקות: המפקדת חפסה אותנו בקלחתנו ו... זה לא ענאככם מה הלך שם.

לסיום הקורס הוחלט לארגן תערוכה, וכמובן ציירנו מפות.

בכשרון רב דאגנו לקיצור הדרכים של צבא נפוליון; וכן, כמה נהרות רוסיים "זזו" קצח מאפיקם או אף נעלמו לחלוטין.

כמו תמיד הצטינה מפתה של א'. וכרגע נהנאם ממנה זבובי בור האשפה.

דרך אגב אנו מודיעים כי בימים הקרובים, חקקים המדורה הגדולה, וכל מי שחפץ להפטר ממחברותיו המבהילות יכול להרשם אצלנו.

להתדאות-בשנה הבאה עדה (י).

מפאת מספרם הרב של התלמידים

כחננו היא כחה מבורכת בהרבה דברים שאינם בנמצא. מספר הילדים הוא רב ורבים הכשרונות. מפאת מספרם הרב של התלמידים שוררת בכחה צפיפות וחוסר אויר איום ולכן, כנראה, מוצאים המורים בכל שיעור מספר הגון של חברה.

הכנה שיעורים זה דבר שאין כלל לדבר בו, מכיוון שזה ברור מאילין, שכל אחד עושה את השיעורים; כמובן מעצמו. בכלל, בענין שיעורי הבית הם "איזן". למשל, עזרא, נוחן לנו רק 20 תרגילי אלגברה ו-30 תרגילי גיאומטריה על אף זה שנורא "מבקשים" עוד. הוא דווקא בחור טוב בדרך כלל: אף פעם לא כואב לו, להשאירנו בכחה בזמן ההת-סקה. אחמול למשל, הוא סיים את השיעור 2,5 דקות אחר הזמן והיו בכחה - רק 3 ילדים.

אליוקום נוחן לנו כל יום למלא ^{ולעשות} חשאלו וטב-לאות-והכל ליום שישי; כדי, שבתחילת השבוע הבא תהא סיבה, מספקת לצעקות בשפע. יתר המורים "דואגים" פחות.

בחברה, הכחה שלנו גם כן "אחת מהחברה הטובים" כל הילדים מרכזים ועדה כל שהיא והועדות כידוע פועלות נורא הרבה. וכמובן-שהכל בשכות כחה י'.

פעילות הכחה בחוכה ג"כ עשירה בתוכנה: ישנם מסיבות יום הולדת, בנתיים אלה, ימי הולדת מהשנה שעברה ולכן גם העוגות ישנות, ומאותה סיבה מצב הרוח ירוד לפעמים; אבל הבנים מצילים את המצב ומארגנים רישודים עד שעה מאוחרת